

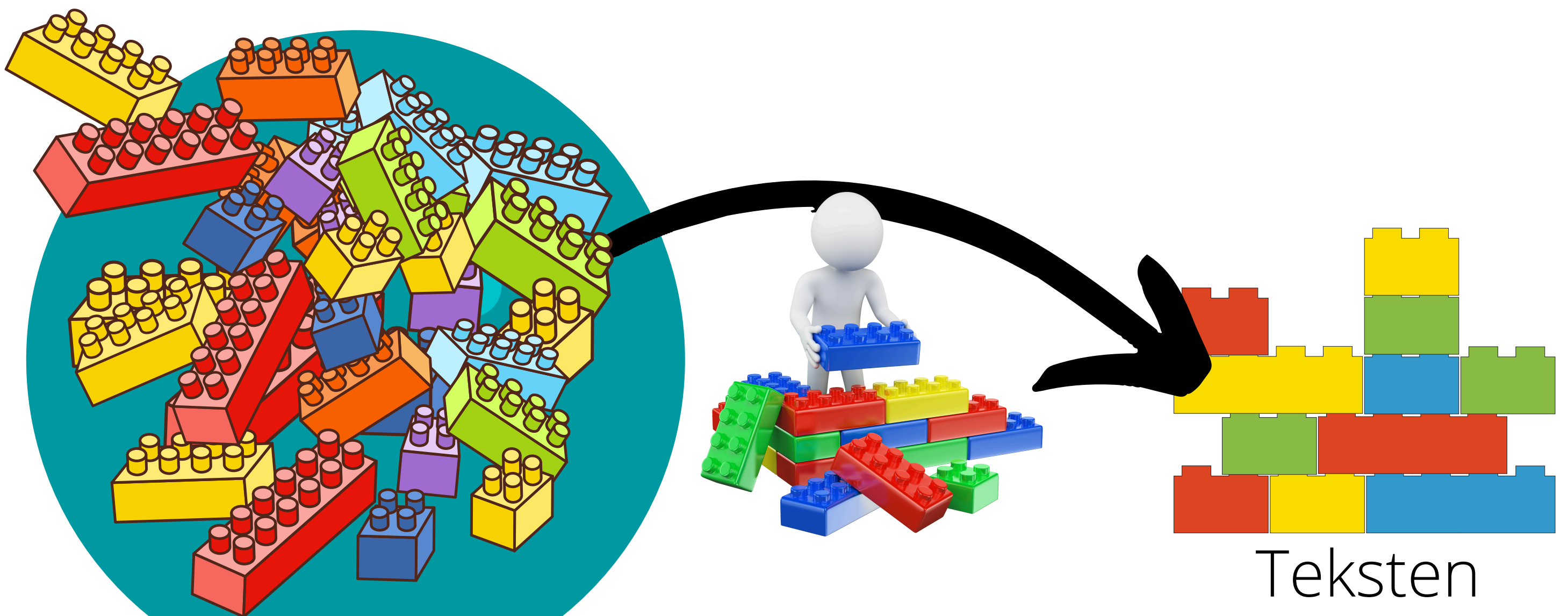
SFL - vi arbejder med det, der hvor det giver bedst mening

Elevernes
skrivning

Sproget er en ressource:

Sproget er et stort, abstrakt potentiale, der ligger bag enhver sprogbrug - bag enhver tekst. Vi bruger ikke hele vores sprog på én gang, når vi kommunikerer, vi udvælger dele af det.

Sproget

De fire metafunktioner

Eksperientiel betydning:

Deltagere, processer og omstændigheder

Logisk betydning:

Tekstens bindinger

Interpersonel betydning:

Holdninger, gradueringer og farvninger

Tekstuel betydning:

Thema/rhema - tekstens snørrebånd

Forskellige måder at se på sproget i tekster - på tre niveauer:

- **Kontekstuelt** niveau: afsender - modtager forhold
- **Tekstuel** niveau: teksten som helhed eller i dele
- **Leksikogrammatisk** niveau: Inde i sætninger og enkeltord

Den eksperimentielle metafunktion

Vi har fokus på hvordan sproget organiserer og afspejler handling i verden
- Ydre/fysisk og indre/mental

En leopard æder en antilope i et træ

Hvem? Hvad sker? Hvem? Hvor?

Deltager Proces Deltager Omstændighed

Vi arbejder fx med:

Deltagere - varierede måder at beskrive samme deltager
- hvem/hvad gør/er noget

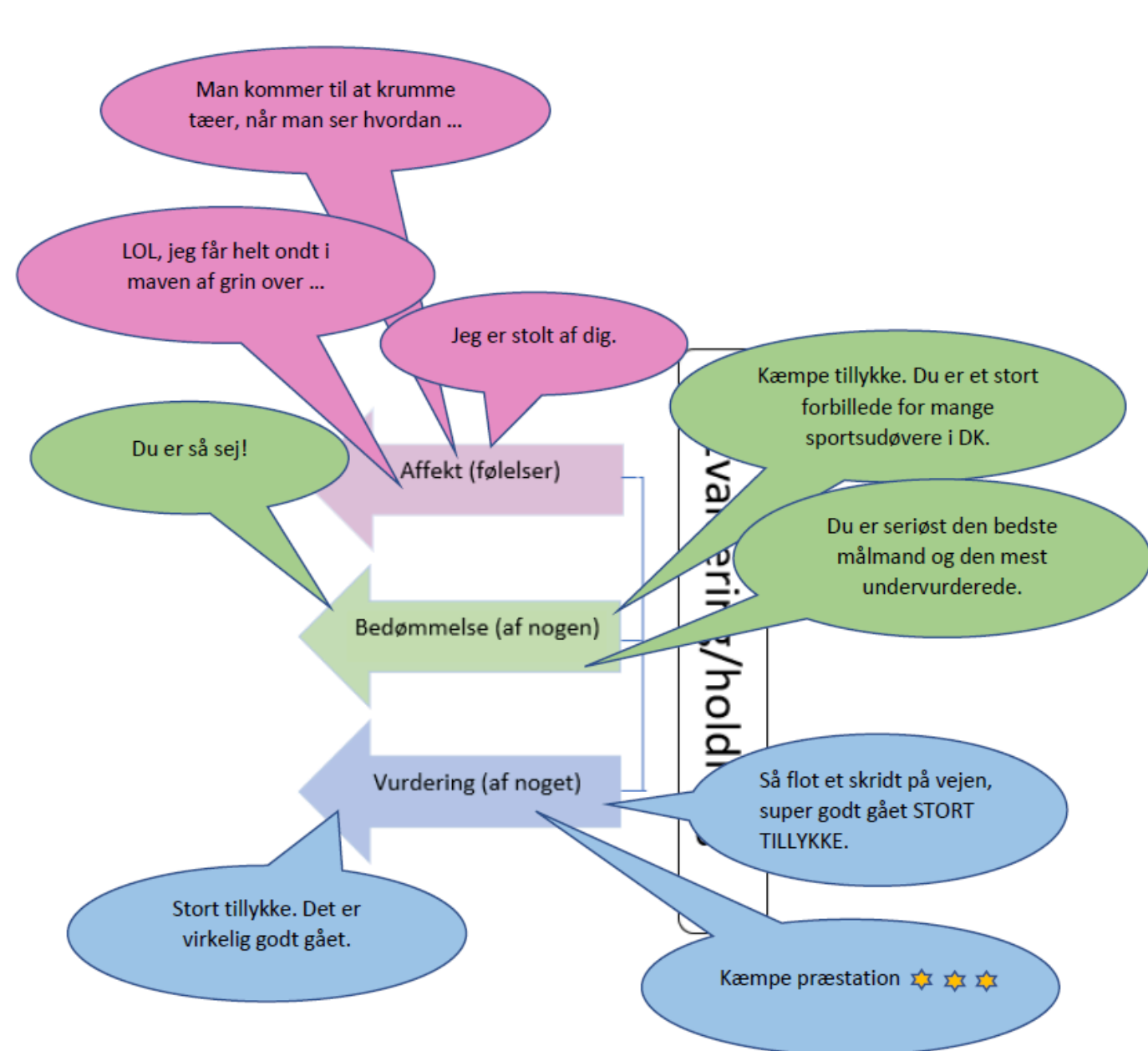
Processer - de centrale ord ift. handling - sætningens verbum

Omstændigheder - hvor, hvornår, hvordan mm.

Den interpersonelle metafunktion

Vi fokuserer på den måde sproget skaber relationer

Sproget skal fungere som mekanisme til at udveksle betydninger og forhandle adfærd

Neutral	Farvning
AGF vandt over FCK med 3-0	AFG smadrede FCK med 3-0
Regeringen gennemfører omfattende ændringer i undervisningssystemet	Regeringen revolutionerer undervisningssystemet
Bageriet Van Hauen laver bryllupskagen	Bageriet van Hauen kreerer bryllupskagen

Neutral	Farvning
Fodboldkampen	klassikeren
Forsvarsspilleren	Krumtappen, klippen, generalen
Sælger	pranger

Vi arbejder fx med:
 Argumentation - i reklamer, taler, anmeldelser
 mm:
 Vurderinger, bedømmelser, affekt, farvninger
 og gradueringer

Den tekstuelle metafunktion

Leksikogrammatisk har vi fokus på
sætningens tema/rhema

Thema = forfelt

Rhema = resten af sætningen

- Hvordan har teksten struktur og sammenhæng?
- Hvordan er teksten delt op i mere eller mindre forudsigelige dele?
- Hvordan bliver vi som læsere ledt igennem teksten med fokus på det, som afsenderen gerne vil have læseren til at have fokus på?

Snart er det påske.
Denne højtid indeholder mange
traditioner, hvor familier samles
i festligt lag.
Festernes centrum er ofte de fælles måltider.
Til disse måltider serveres ofte sild, tarteletter,
skidne æg og syv slags kål.

Z

Zig-zag

Vifte

I DANMARK HAR VI MANGE FORSKELLIGE
PÅSKETRADITIONER.

VI KLIPPER GÆKKEBREVE, SOM VI SENDER
TIL VENNER OG FAMILIE.

I NOGLE FAMILIER SPISER MAN LAMMEKØLLE
I PÅSKEDAGENE.

DER AFHOLDER MAN ÆGGEJAST,
SOM MAN KAN FINDE PÅSKEFEG-GENE

Påske i Danmark!

I påsken puster vi æg

I påsken lægger haren æg i haven

I påsken spiser vi lam og skidne æg

I påsken modtager vi gækkebreve

Lodret

Tekstuelte har vi fokus på *tekstens* tema/rhema

**Pusletekster aktiverer
elevers forståelse af
teksters opbygning.**

En fagtekst fra
Historie

Levevilkår

Når vi skal vide noget om livet i Vikingetiden, er vikingernes skeletter et godt sted at begynde. Omkring 320 skeletter er blevet undersøgt på kryds og tværs. De kan fx fortælle os, hvor høje vikingerne var.

Ved at måle og sammenligne vikingernes skeletter med andre skeletter kan forskerne se, at mennesker i Vikingetiden var lidt lavere end mennesker i dag. Til gengæld var de højere end mennesker i 1880. Hvordan kan det nu være?

Nogle forskere mener, at vikingernes kost er årsagen. I Vikingetiden spiste de en del mere kød, end de gjorde i 1800-tallet. Kød er godt for muskler og knogler.

Skeletterne kan også fortælle om deres alder. Selv om vikinger spiste meget kød, blev de ikke særligt gamle. Kvinder blev i gennemsnit 38 år gamle, mænd blev lidt ældre; ca. 40-50 år.

Alder er vigtigt, når man taler om menneskers sundhed, og hvor godt de har det. Når vikingerne ikke blev ældre, er det nok et bevis på, at livet som viking var hårdt.

*Enkeltord eller dele af
sætninger fortæller os noget om
rækkefølgen af informationer i teksten.*

Den logiske metafunktion

Vi fokuserer på, hvordan sætninger og tekst forbindes med hinanden.

Solvej holder fødselsdag for de nærmeste veninder,
men hun har ikke inviteret Emma.

Hans og Grethe kunne høre deres far og stedmor tale sammen ude i køkkenet. Forældrene lagde planer om ...

Skriv løs! Hans den dumme.

Der var en gang en dreng der hedder Hans. Folk kalder ham Hans den dumme. Hans blev mobbet fordi han var svag og en hord. Hans blev sur og ked af det. Hans løb væk fra skole og fandt et træ. Hans klatrede på træet og Hans glemte noget ikke godt, at han havde høideskræk.